A°. 1830. N°. 3.

SURINAAMSCHE KRANT.

VRIJDAG, DEN ACHTSTEN JANUARIJ.

PARAMARIBO, *7 Januarij, 1830.*

Gedurende het afgeloopen Jaar 1829, zijn van het Moederland alhier gearriveerd 76 schepen; en derwaarts vertrokken 71 schepen; als 57 naar Amsterdam; 10 naar Rotterdam; en 4 naar Middelburg.

Hunne ladingen bestonden gezamenlijk in het volgende, als: 23,167 vaten (28,438,093 ℔) Suiker. — 621 vaten en 11213 balen (2,499,680 ℔) heele Koffij. — 69 vaten en 1879 balen (544,315 ℔) gebroken Koffij. — 4169 balen (1359,131 ℔) schoone Katoen. — 236 balen (74,975 ℔) vuile Katoen. — 668 balen (95,885 ℔) Kakao. — 169 vaten (14491 gallons) Malassie. — 22,149 ℔ Koper. — 2 kisten gekorven Tabak, retour-karga. — 2390 ℔ oud Lood. — 6 kistjes en 2 vaatjes (1270 ℔) Indigo. — 22 vaten (2200 gallons) Rum. — 1925 ℔ oud Tin. — 9 vaten Oranje Schillen. — 7 vaten Koopmanschappen. — 16 vaten (1611 ℔) Tabak.

Noord-Amerikaansche schepen zijn alhier gearriveerd 29; waarvan 28 in dat zelfde Jaar vertrokken zijn, als: naar Welmington 1; Boston 10; Salem 6; Gloucester 7; Newbirrij Port 1; Providence 2; Portland 1; en St. Eustatius 1, met ballast. Derzelver gezamenlijke lading, bestond uit 6056 vaten en tierces Malassie, inhoudende 650,552 gallons.

AMSTERDAM, *30 October.*

— Uit Lissabon wordt, dato 12 Oct., aldus geschreven: »Het plein van de Beurs is niet meer opgevuld met vaten Suiker of stapels Huiden; men ziet er volstrekt niemand. De pilaren der Beurs zijn niet meer overdekt met annonces; aangemerkt de handel niets meer heeft bekend te maken. Het register, waarin de aankomst en het vertrek van schepen wordt vermeld, blijft steeds open liggen bij de eerste bladzijde; want er gaat niets uit en komt niets binnen; aan Beurs noch tolhuis treft men eenen kruijer of schuitenvoerder aan. De consulaire agenten zitten met ledige inktkokers; en houden zich, om den tijd te dooden, alleen met het lezen der Gouvernements Courant bezig. De tolopzigters konden hunne oogen wel missen, overmits er niets wordt uitgeladen; en de makelaars ziet men tegenwoordig alle aan de Beurs werkeloos op de banken zitten; slechts zij, die nog een horologie hebben, zetten het, zoodra de klok twee slaat, gelijk en keijeren huiswaarts."

— Wij ontvangen de Engelsche brieven tot 27 dezer. In dezelven zijn geene de minste belangerijke politieke berigten vervat; ook betreffende de Spaansche expeditie tegen Mexico is nog niets naders bekend geworden. De *Courier* maakt gewag, van brieven uit de Havanah tot 10 en 11 Sept., volgens welke men aldaar berigt zoude ontvangen hebben, van een gevecht, dat tusschen de Mexicanen en de Spanjaarden zoude voorgevallen zijn en waarbij de laatsten 100 man zouden verloren hebben. Het is inmiddels niet mogelijk, zich eenig juist denkbeeld opzigtelijk de Spaansche invasie te vormen, tot dat men meer gedetailleerde opgaven zal bekomen hebben. Men zal moeten wachten, om te weten, of SANTA-ANNA aanvalt of wel dat hij aangevallen wordt. Het schijnt evenwel, dat de Mexicanen slechts langzaam tot voorbereiding hunner verdediging zijn te werk gegaan.

— Volgens berigt uit Boston is aldaar eene Katoen-spinnerij, die voor weinige jaren bij de 50,000 Dollars gekost heeft, kortelings in publieke veiling met al hare werktuigen en gereedschappen voor 4,000 Dollars verkocht geworden.

— In een Amerikaansch Dagblad leest men het volgende. » *Slaven-arbeid* komt, waar klimaat en omstandigheden de zelfde zijn, met *vrijen* arbeid in geene vergelijking. De vrije arbeid verkrijgt veel hulp uit wetenschap en ondervinding; alsmede uit de liefde tot de zaak, want vrije arbeid is denkend leven, maar de slaaf zwoeg en dient gelijk het paard in den molen, en is slechts een bewegend werktuig. Velden in Pensijlvanie leveren, door drie of vier blanken bearbeid, oneindig meer op, dan plantagien, even vruchtbaar in het zuiden gelegen, waar 15 of 20 slaven onder geesselslagen zuchten."

LISSABON, *30 September.*

De Miguelisten hebben gisteren den St Michelsdag met het lossen van het geschut en het afsteken van vuurwerken gevierd; hunne vreugde werd misschien nog vergroot door de arrestatien, die waarschijnlijk binnen kort plaats zullen hebben, want eergisteren nacht zijn door de politie op de straat aangehouden en in de gevangenis geworpen twee mannen, welke de Miguellisten zeggen zendelingen van Graaf *Villa Flor* te wezen, en bij welke proclamatie en een aantal brieven voor ingezetenen dezer stad gevonden zouden zijn. Deze gebeurtenis heeft eene groote verslagenheid onder alle stille burgers verwekt, daar elk de vrees voedt van zich, onder voorgeven van hierin betrokken te zijn, naar den kerker te zien slepen.

Het is stellig niet meer Don *Miguel*, maar zijne moeder die regeert; zij heeft zulk eenen grooten invloed op hem weten te verkrijgen, dat zij al wie haar mishaagt weet te verwijderen. Onder het getal van deze is ook de beruchte barbier van Don *Miguel*, onlangs door hem tot burggraaf van Queluz verheven; deze heeft door den markies van Alveto bevel tot huis-arrest ontvangen; wat hiertoe meer onmiddelijk aanleiding gegeven heeft, weet men nog niet.

De soldaten, die onder den Markies *de Chaves* gediend hebben, zijn herwaarts opontboden, onder voorwendsel dat men hen naar de eilanden wil zenden; men vreest dat hunne komst alhier de voorbode van vreesselijke buitensporigheden zal wezen.

De komst van het fregat *de Briton* heeft den Miguellisten eene nieuwe teleurstelling gebaard. De Burggraaf *van Seca* had de verzekering gegeven, dat dit fregat aan den overweldiger alle eerbewijzen zou betoonen, en dat zulks het voorteeken der erkenning zoude wezen, maar Don *Miguel* te Belem scheep gegaan en het fregat op veertig pas afstands voorbij gevaren zijnde, zoo heeft hetzelve geen enkel schot ter zijner eere gedaan, en op gisteren, den St. Michelsdag, heeft hetzelve evenmin als de Fransche korvet eenig saluut-schot gegeven of in het minste gevlagd.

Don *Miguel* vordert dat al het geld, hetwelk men bij een kan brengen, besteed zal worden tot het uitrusten van twee fregatten naar St. Michel, alzoo de gouverneur aldaar geschreven heeft dat hij er niet voor konde instaan het eiland in bedwang te zullen houden, ten zij de reede van hetzelve steeds van eene genoegzame zeemagt voorzien gehouden werd.

MENGELWERK.

TE VEEL ADVOCATEN, TE WEINIG HANDELSKUNDIGEN EN KUNSTVLIJTIGEN.

Eene der, onze hedendaagsche jongelingschap eigendommelijke kenmerkende, trekken, is de zucht naar onafhankelijkheid; ook ziet men haar met drift iedere loopbaan intreden, die haar het uitzigt op een vrij en fatsoenlijk bestaan kunne beloven. Geneeskunde en Regtsgeleerdheid worden het ijverigst gehuldigd, want deze komen het natuurlijkst zich aanbieden bij den afloop der studien, aan welke men haar dwingt zich over te geven.

Maar van allerwege verheffen zich tamelijk wel gegronde klagten over het onmetelijk groot getal van studenten, die zich aan deze vakken wijden, en die de maatschappij met meerder artsen en pleitbezorgers overladen, dan aan welke zij in staat is arbeid te geven, of onderhoud te verschaffen.

Men ziet het, hoe in onzen tijd de benedenste rangen der maatschappij de eerzucht en de middelen bezitten om hunne kinderen te doen onderwijzen, en men stelt hun slechts ééne deur, die der Gymnasiën open, deze deur snellen zij in; zij brengen hunnen tijd in die scholen door, met het aanleeren der eenigste zaken die er in onderwezen worden, het latijn, namelijk, en eenige bijhangsels, van even weinig stellige nuttigheid, zoo als b. v. de kennis der dichters, de redenerkunde, eene ongerijmde godenleer, en de logenachtige geschiedverhalen van twee of drie kleine volksstammen omstreeks den Archipel.

Bij het verlaten der Latijnsche school blijft den jonge lieden eene slechts tweeledige keuze over; die, namelijk, om in het ouderlijk huis terug te keeren na hun geld en hunnen tijd verloren te hebben, zonder iets te hebben geleerd waarvan zij ooit in hun leven zullen kunnen gebruik maken, of, aan de Hooge school zich te laten inschrijven, om er, in geneeskunde of regtsgeleerdheid, de doctorale kap te verkrijgen, dat is te zeggen, te koopen.

Laat ons eenen dezer *non sine*, bij zijne intrede in de wereld, op het spoor volgen; zijne geschiedenis is nagenoeg die der overigen allen.

De heer Advocaat, ten huize van zijnen vader, die een eerzaam handwerksman is, terugkeerende, ziet met verachting neêr op de in zijne familie erfelijke pikdraad, of de voorvaderlijke schaar; hij kleurt van schaamte over den gemeenen tongval zijner moeder, en het taalgebrekkig spreken zijner broeders, hij durft zich met hen niet in het openbaar vertoonen; moet hij niet vreezen den zoon van graaf***, van baron***, enz., te ontmoeten, met wie hij zijnen leeroefeningen en uitspanningen heeft gedeeld? in wier omgang hij voor weelde en kostbare uitgaven smaak heeft gekregen? maar wanneer zijn vader mo ede wordt aan zijne vele geld-kostende smaken te voldoen, begint hij te dreigen, verlaat hij het *ellendige krot*, en betrekt hij eene prachtige woning, overeenstemmende met de waardigheid welke hij bekleedt; welhaast steekt hij tot over de ooren in schulden, en de praktijk wil nog niet vlotten; wat te doen?

Zich moeite geven, zich innestelen; als er geene pleitgedingen zich aanmelden, ze zoeken; ze doen geboren worden. — — —

Ongelukkig, dan, de huisgezinnen, die zich onder de beschermende hoede van onzen regtsgeleerde stellen; ongelukkig de weezen welke hij verdedigt, de minderjarigen, welker belangen hij beheert: eene brandfakkel, door eene vijandige hand op uw dak geworpen, is niet meerder te vreezen dan de tusschenkomst van dezen processen-fabrikeur; alles wat de kwade trouw meest valsch en verraderlijk, meest fijn-gesponnens in zich heeft, wordt door hem in het werk gesteld om u gelijk te geven: *gij zijt wel dwaas, u zelven dus te laten uitplukken; de zaak is zeker, ik sta er u voor in; het zal u niets kosten, ik belast er mij mede; ik zal, als gij wilt, al de eerste-uitgaven voor u doen; geloof mij, ik ken de wetten, de regters zijn allen vrienden van mij, ik zal slechts* EEN *woord behoeven te spreken*, enz.

Ziedaar reeds meerder redenen, dan er noodig zijn om de natuurlijke rustliefde van eenen stil-levenden man tot onrust aan te prikkelen; hij geeft met vol vertrouwen er zich aan over — — — en van dat oogenblik af aan, heeft hij het vonnis tot zijnen ondergang onderteekend; nu moet er een eindeloos pleitgeding volgehouden, en aan hetzelve gestadig nieuw voedsel verschaft worden; verliest hij het proces, wel nu! dan moet hij appellee-

ren: hij is verder gegaan; het heeft reeds te veel gekost, dan dat hij zijn uitgegeven geld niet zoude willen herwinnen; het is de loterij; het is het dobbelspel met al deszelfs kansen, angsten en vreesselijke uitkomsten.

Gij zijt ten gronde gerigt, en op het puin van uw bestaan heeft uw advokaat de grondslagen zijner vermaardheid neergelegd: hij heeft den eersten stap gedaan, men heeft hem als loos, geslepen, arglistig, onvermoeibaar spitsvindig, als een onverwinnelijke haarkloover, als een schaamtelooze babbelaar leeren kennen; dit is genoeg, de regtbank beveelt hem aan, en hij neemt zitting onder het eervol collegie der regtsgeleerden die den alouden en eerbiedwaardigen grondslag der balie uitmaken, welke men weezen moet welhaast door dergelijke opvolgers te zullen zien innemen; is het niet een dringend vereischte, zich met alle magt daartegen te verzetten? zouden de regters de bevoegdheid niet kunnen hebben in den oorsprong der pleitgedingen onderzoek te doen? behoorden zij niet ieder, zoodanig ter hunner kennis komend, argligtig weefsel aan het achtbare collegie der regtsbedeeling te doen kennen, door aldus dezen onwaardigen broederen de schandmerken der misdaad en der eerloosheid op het stalen voorhoofd te drukken?

Hier beschouwden wij de afzigtelijke en maar al te ware uitkomsten, door de ondoelmatige rigting voortgebragt, die aan de studien gegeven wordt, en wij ontleenden ons voorbeeld uit dezulken die in de wereld opgang maken.

Welligt zal hij van gedrag veranderen, wanneer hij rijk wordt; alsdan kan hem in geene der beide kamers zijne plaats ontgaan.

Maar, hoe velen zijn er ook, bij wie dezelfde bedoelingen door geene werkzuchtige geaardheid wordt ondersteund, en die, geene andere geschiktheid dan tot het bekleeden der *sine curae* in zich gevoelende, hunnen tijd vermoorden in het trachten naar, en vragen van de meest aanzienlijk bezoldigde posten, welke zij slechts zelden verkrijgen: alsdan ontwaakt bij hen eene geheel nieuwe industrie (*facit indignatio versus*), zij grijpen de schrijfveder aan, en herscheppen zich in Dagbladschrijvers; zij beginnen met *tegen* het Ministerie te schrijven, hetwelk hen zoo kwalijk gewaardeerd heeft, en vervolgens laten zij openingen doen, om *voor* hetzelve hunne pen te bezigen, of om eenen post te verkrijgen. *Hij heeft mij leeren kennen, hij heeft mijne opstellen gelezen*, zeide eens een dier arme duivels tot mij, *hij kan mij niets meer weigeren*; — helaas! zijne Excellentie kende hem niet — — —

Eene zoo kwalijk berekende opvoeding brengt ten laatsten niet anders voort dan slechte zonen, slechte broeders, gevaarlijke burgers wanneer zij geene nuttelooze wezens, en tot last van den staat komende ongelukkigen, wanneer zij daarvan niet de geessels worden.

Daar ligt het kwaad, men voelt het, men is er van overtuigd, maar het geneesmiddel is gemakkelijk te vinden.

Indien naast aan de deur der Latijnsche scholen, zich eene andere deur opende, door welke men eene instelling binnentrad alwaar Hoofd-Directeuren van fabrijken, werktuigkundigen, kooplieden, burgerlijke ingenieurs, goede bestuurders van alle Handelskundige of Landbouwkundige nijverheidstakken, van alle, een stellig en dagelijksch nut hebbende, kunsten enz. gevormd werden; zoudt gij dan gelooven dat alle ouders zouden voortgaan met hunne kinderen naar de oude scholen te zenden? ik onderstel dit niet, en ik geloof daarentegen, dat de mindere standen hunne uitzigten niet op de moeijelijk te verkrijgen Academische kundigheden vestigen zouden. Deze zouden het uitsluitend eigendom worden der buitengewoon verhevene verstanden, of van die rangen der Maatschappij die hunne jongelingschap aan langdurige en laat vruchtdragende studiën zich kunnen doen toewijden.

ADVERTENTIËN.

TRANSPORTEN.

Den 4 Januarij 1830. *J. J. DE MESQUITA* en *L. A. DE MESQUITA*, qq., aan *ARON Bo. DE MESQUITA* en de wed. *Js. CARRILHO DE BARNIE*, van het Erf en steenen Voeten, gelegen op den hoek van de *Joden breede-* en *Maagdenstraten*.

» *O. EIJLERS*, qq., voor de wed. *HERMANUS VAN DEN ROEST*, aan *MARCUS BROEN*, *Mz.*, van $\frac{1}{6}$ in de Plantagie *Kortendaur*, cum annexis.

» Denzelve, qq., voor *C. E. HUGENHATTZ*, aan *MARCUS BROEN*, *Mz.*, van $\frac{1}{6}$ in voormelde Plantagie, cum annexis.

» Denzelve, qq., voor *P. WILLEUMIER* en Huisvrouw *C. E. KUVEL*, aan *MARCUS BROEN*, *Mz.*, van $\frac{1}{6}$ in voormelde Plantagie.

HIJPOTHEEK.

C. N. GOEDE, privé en nom. ux. eerste Hijpotheek, ten behoeven *P. STEINHARD*, qq., op de buiten Grond *Vredenslust*, het Huis en Erf, aan de *Soldatenstraat*, La. D. N°. 70; en $\frac{3}{4}$ aandeelen in het Huis en Erf, aan de *Burenstraat*, La. D. N°. 678, als mede *Twee* Slaven, genaamd Geluk en Onverwacht.

Paramaribo, 7 Januarij, 1830.

G. S. DE VEER,

Jurge. Secretaris.

N. L. BRAAM, Exploicteur bij den *Hove van Civiele en Crimineele Justitie dezer Kolonie*, zal op Vrijdag, den 15 Januarij, 1830, 's morgens de Klokke *Half Negen* uren, ter Kastelenije van het *Hof van Civiele en Crimineele Justitie*, publiek, bij Executie verkoopen:

Een ERF, gelegen aan de *Heerenstraat*, bekend onder La. A. N°. 15, aankomende de Weduwe *BAGINA* geboren *VAN HEES*.

De helfte in het HUIS en ERF, aan de *Saramaccastraat*, bekend onder La. D. N°. 550, aankomende *GEORGE CAREL FREDRIK LEUE*.

Een ERF, gelegen aan de hoek van de *Watermolen* en *Heerenstraten*, aankomende de Weduwe *SALOMON VAN TOLL*, bekend onder La. B. N°. 64.

Het ERF, en daarop staande Gebouwen, gelegen aan de *Drambrandersgracht*, bekend onder La. D. N°. 42, aankomende *PRIMO van EIJMA*.

Paramaribo, 6 Januarij, 1830.

M. A. SALOMONS, zal de volgende Venduen houden van eenen Inboedel, ten Huize van *E. J. VAN DEN BERGH*; telkens des namiddags ten *Vier* uren precies; als:

2	VENDU	op Woensdag,	den 20 Januarij volgende.
3	»	op Woensdag,	den 3 Februarij volgende.
4	»	op Woensdag,	den 17 Februarij volgende.

Alles naar de Cathalogue voor handen. Zullende de Goederen van iedere *Vendu*, telkens *twee* dagen te voren, bezigtigd kunnen worden, van Acht tot Een uur voormiddags.

Paramaribo, 8 Januarij, 1830.

*** Aangebragt per Kapt. van der Kolff, en te bekomen bij de Ondergeteekende, wonende aan de *Wagenwegstraat*: als:

Aardappelen; Boter; Zoetemelksche en Komijne Kazen; gerookt Vleesch; Hammen; Ossetongen; Saucijs de Bologne; Rolpens; pekel Worst en Saucijsjes; gerookt en pekel Spek; Broodsuiker; zwarte en groene Thee; Anchovis; Haring; gezoute Lippe en Keelen; Roode Wijn in oxhoofden; Likeuren; Brandewijn; Jenever; Elixter; patent en raap Olie; opregte Eau de Cologne; Mans Hoeden en Petten; Laarsen; Mans, Vrouwen, Jongens en Kinder Schoenen; Sokken; Parapluien en Parasols; Spaansche Zeep; Kurken; — alsmede een fraaije collectie van de meest gezochtste Boekwerken.

M. VAN DER ELST.

*** Wed. C. S. GOMPERTS, zal *HEDEN*, ten *Negen* uren op *Vendu* verkoopen: 50 dozijn flesschen Pale ale, 20 kisten 1ste kwaliteit Champagne Wijn, en 40 vaten Mackreel; voor rekening die het mogte aangaan.

De Ondergeteekende voornemens zijnde om in de maand *April* eerstkomende, de Kolonie te verlaten, noodigd mits deze, een ieder die openstaande zaken met hem heeft, ten vriendelijkste uit, zich tot de vereffening daarvan, te vervoegen ten zijne kantore, des voormiddags van *acht* tot *elf* uren.

Paramaribo, 6 Januarij, 1830.

E. J. VAN DEN BERGH.

*** *D. F. BOEDDINGHAUS* heeft ontvangen:

Boter, Z. M., Komijne, edammer en zwitsersche Kazen, Aardappelen en Uijen in mandjes, witte en roode Zuurkool, Boereboontjes, Augurkjes, Biet, St. Jans Uijen, Appelen, Peeren, Pruimen, Rozijnen, Korenten, en andere gedroogde Vruchten in stoopen, Joosjes, Hysant en zwarte Thee, Macaronie, Vermiselli, enz.

Westphaalsche Hammen, zout Vleesch, rook en zout Spek in $\frac{1}{4}$ en $\frac{1}{2}$ tonnen; zijen Spek, Hamburger en Hollandsche Ribben, Pater en Nagelstukken, Ossentongen, Saucijs de Bologne, Saucijsjes en Worst, Rolpens, Paling, Haring, Zalm, Zoutevisch, Anchovis, enz.

Stokvisch, Raffinadjes en 2e. Melis, Banket en andere Banketwaren, beste *Scheepsgort* in vaatjes, *supra fijne Blom*, enz.

Roode, rijnsche en madera Wijnen, wit en rood Prinsesse Bier, Hollandsche, Keulsche en Bessen Jenever, Brandewijn en Conjac, Likeuren in soorten, Seltzer water, patent, raap, lijn, sla en Macasser Olie, Azijn, Eau de Cologne, vele soorten Kruideniers en Verfwaren.

Lakens, Casemiren, Circassiennes, Demi Draps, Trittos, in alle soorten en kleuren, bijzonder mooije half Wolle, half Zijde, Katoen en Garen, zwart Wolle, wit Katoenen en Linnen, gekleurde Broeken- en Vestenstoffen, Fluweel en Manchester, groene Saaij en Serge, gemaakte Rokken, Flanellen, Vlaggendoek, Tafelkleeden, Brabandsche Keels, Watten, Sarsinets, Kanafas voor voering, Kousen en Sokken in vele soorten, Handschoenen, Gallons voor Ambtenaren, Zaaij, Merinos, Garen en Linten, Franjes, Parapluis, Dames- en Meisjes-, Heeren-, Ondermans en Jongens Hoeden en Petten, zeer wel geassorteerd. — Hoeden linten, Tul en binnenwerk, Strooken, Batist Katoenen, Fransch Batist, Neteldoek, Cambriqs, Creps, Gaces de Lisse, Jaconets, Meeselins, Piques, Dimmels, Chirtings, Chims, Dril, Satijn, Barège en Indienne, Scherpen, Pemahes, Cannesous, Pelerines, Meubels, Chitsen, Calicos, Beddetijk, Bonten, Boekjes, Streepen, Lamfer en ander Rouwgoed. — Een assortiment zijde, katoene Doeken, effen, wit en gekleurd, en vele andere Manufacturen meer.

Dames-, Heeren en Kinder Schoenen en Laarsen, Kalfsvellen en Zoolleer.

Een uitmuntend assortiment Glaswerk, Vazen, Lampen, Spiegels, Schilderijen, Koper-, Blik-, Tin- en Lakwerk, Likeurkelders, en losse Flesschen daartoe, Kantoor en Schrijfbehoeften in soorten.

Rook Tabak en Snuif. — Was, Toilet en Scheerzeep, Kammen en Kammetjes, Degendragers, Breukbanden, Brandemmers, Kurken, Goudsche Pijpen, en vele andere Goederen meer; — alles tot de civielste Prijzen.

Watermolenstraat, N°. 124.

P. D. VAN DE VIJVER, Echtgenoote en deszelfs Zuster, zijn voornemens de Kolonie te verlaten.

SCHEEPS-TIJDING.

UITGEZEILD.

Den 20 December 1829. De Nd. Am. Brik Pelgrim, Kapt. Heddean, naar Welmington; lading: 152 vaten en Tierces Melassie.

Ter Drukkerij van de Erven C. J. FUCHS.